

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 159 din 09.03.2022

Dosar nr.: 187/2021

Petiția nr.: 2009/16.03.2021

Petent:

Reclamată: Școala Gimnazială 85 București

Obiect: îngrădire acces educație. Petentul reclamă limitarea accesului elevilor în școală, fără obligația de a purta masca de protecție și fără monitorizarea temperaturii corporale, precum și refuzul reclamatei de a răspunde, în scris, la toate solicitările transmise către școală.

Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

1.

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. Școala Gimnazială nr. 85 București cu sediul în București – Str. Medic C-tin Zlătescu nr. 7A, Sector 2

II. Procedura de citare

3. Având în vedere contextul evoluției epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a informat părțile cu privire la faptul că au posibilitatea de a trimite punctul de vedere în scris (precum și orice alte acte sau dovezi), soluționarea speței urmând a se face în lipsă, cu acordul acestora;

4. Procedură legal îndeplinită.

5. De asemenea, s-a invocat, din oficiu, excepția de necompetență a Consiliului cu privire la primul capăt de cerere privind anularea Hotărârii nr. 311/15.02.2021, emisă de Consiliul de Administrație al Școlii nr. 85 București.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Petentul susține că, pe parcursul anilor școlari 2020-2021, a formulat două cereri similare către Școala reclamată (cereri anexate), prin care solicita, pe de o parte, ca fiicele sale, eleve în clasa a 2-a, să frecventeze cursurile în regim normal, fără a fi obligate să poarte masca de protecție și fără monitorizarea temperaturii corporale, sau, în caz alternativ, urmarea orelor de curs în sistem online.

În acest sens, petentul arată că cele două cereri au fost soluționate diferit de către

Consiliul de Administrație al Școlii, cererea nr.1999/29.09.2020 a fost admisă și s-a dispus aprobarea participării elevelor la orele online, pe de altă parte, același consiliu a respins cererea 200/08.11.2021, ca fiind neîntemeiată.

Petentul prin cererile transmise către școală arată faptul că elevele au avut dificultăți de respirație după purtea măștii de protecție la orele de curs.

7. De asemenea, petentul susține că, în data de 16 februarie 2021, la o zi după primirea răspunsului negativ, a trimis o nouă cerere către școală, prin care a cerut reanalizarea solicitării, însă nu a primit niciun răspuns.

Astfel că, în dimineața zilei de 18 februarie 2021, elevele s-au prezentat la școală, însă nu li s-a permis accesul în incinta școlii, fără masca de protecție și fără monitorizarea temperaturii.

8. Pentru toate considerentele de mai sus, petentul solicită CNCD să anuleze Hotărârea nr. 315/15.11.2021 emisă de Consiliul de administrație al școlii și să dispună soluționarea cererii înregistrate cu nr. 200/08.02.2021 prin care să se aprobe: participarea copiilor săi la orele de curs desfășurate în incinta școlii, începând cu data de 8 februarie, fără a li se impune purtarea măștii de protecție și fără monitorizarea temperaturii corporale, ori participarea elevelor la orele de curs în sistemul online, începând cu aceeași dată.

9. Petentul mai arată că Ordinul comun MEN/MS nr. 3235/93/04.02.2021 este nelegal și lovit de nulitate și încalcă flagrant drepturile copiilor prevăzute și ocrotite de legislația internațională și internă, respectiv Convenția ONU cu privire la drepturile copilului, Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, Constituția României, Legea 272/2004, OG. Nr. 137/2000.

Sușinerile reclamatei

10. Reclamata arată că a răspuns, prin Consiliul de Administrație, tuturor solicitărilor familiei, invocând Ordinul comun MEN/MS nr. 3235/93/04.02.2021 pentru aprobarea măsurilor de organizare a activității în cadrul unităților/instituțiilor de învățământ în condiții de siguranță epidemiologică, care stabilește reguli obligatorii ce trebuie respectate în cadrul unităților școlare.

11. De asemenea, reclamata consideră că sesizarea petentului este fără obiect, având în vedere faptul că elevele s-au prezentat la școală și frecventează cursurile cu respectarea tuturor regulilor, după ce familia acestora a primit și răspunsul în scris al Inspectoratului Școlar al Municipiului București, care prevede respectarea legislației în vigoare (OMEN/MS3235/93/04.02.2021).

IV. Motivele de fapt și de drept

Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența
Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

12. Constituția României:

- **Art. 16 Egalitatea în drepturi:** *”(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.
(2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*

- **Art. 52 Dreptul persoanei vătămate de o autoritate publică**”(1) *Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, este îndreptățită să obțină recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, anularea actului și repararea pagubei.*

(2) *Condițiile și limitele exercitării acestui drept se stabilesc prin lege organică. (...)*”

- **Art. 53 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți**”(1) *Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.*

(2) *Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.*”

13. O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

- **Art. 2 (1)** *”Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

- (4): *”Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.*

- (5): *”Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv”*

- **Art. 11 (1)** *„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la sistemul de educație de stat sau privat, la orice formă, grad și nivel, din cauza apartenenței acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză”.*

- (2) „Prevederile alin. (1) se aplică tuturor fazelor sau etapelor din sistemul educațional, inclusiv la admiterea sau la înscrierea în unitățile ori instituțiile de învățământ și la evaluarea ori examinarea cunoștințelor”.
- (4) „Prevederile alin. (1)-(3) nu pot fi interpretate în sensul restrângerii dreptului unității ori instituției de învățământ de a refuza înscrierea sau admiterea unei persoane ale cărei cunoștințe ori rezultate anterioare nu corespund standardelor sau condițiilor de înscriere cerute pentru accesul în instituția respectivă, atât timp cât refuzul nu este determinat de apartenența persoanei în cauză la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a acesteia”.

14. Legea educației naționale nr. 1 din 5 ianuarie 2011

- **Art. 2 (4)** „Statul asigură cetățenilor României drepturi egale de acces la toate nivelurile și formele de învățământ preuniversitar și superior, precum și la învățarea pe tot parcursul vieții, fără nicio formă de discriminare”.
- **Art. 3 lit. a)** „Principiile care guvernează învățământul preuniversitar și superior, precum și învățarea pe tot parcursul vieții din România sunt: a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare”.

Principiile de analiză

15. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la **situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,
- la **situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

25. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă **discriminare directă** în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „**criteriului protejat**”.

16. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele **condiții**:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la spetă

17. Pe cale de excepție, în conformitate cu dispozițiile **art. 63** din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor, care prevăd „(1) *Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției*”.

Astfel, Colegiul director urmează să admită excepția de necompetență a Consiliului, invocată din oficiu, cu privire la anularea Hotărârii Consiliului de Administrație al Școlii Gimnaziale nr. 85 București din următoarele considerente:

Petentul solicită CNCD să anuleze Hotărârea Consiliului de administrație care, întrunit în data de 11.02.2021, a stabilit că *“toți copiii care pătrund în școală trebuie să poarte masca de protecție și să li se monitorizeze temperatura corporală”*, considerând nelegală hotărârea adoptată.

În acest sens, Colegiul director reține că anularea unui act administrativ se poate face doar pe calea contenciosului administrativ. Potrivit art. 8 alin. 1 din Legea nr. 5554/2004 privind contenciosul administrativ *“Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim. Motivele invocate în cererea de anulare a actului nu sunt limitate la cele invocate prin plângerea prealabilă”*.

18. Pe fond, în fapt, Colegiul Director reține nemulțumirea petentului pentru lipsa unui răspuns oficial din partea reclamatului cu privire la situația fiicelor sale, respectiv dorința ca elevele să nu poarte masca de protecție la școală, pe timpul orelor de curs, din motive medicale și să nu li se monitorizeze temperatura corporală. Astfel, acesta solicită expres CNCD soluționarea cererii sale în sensul mai sus arătat, considerând că fetele sale sunt supuse unui act de hărțuire.

19. În drept, Colegiul C.N.C.D. se raportează la prevederile art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, conform căroră discriminarea reprezintă *“orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”*.

20. Lund act de susțineri și actele depuse la dosar, Colegiul director reține că Școala

Gimnazială nr. 85 București, prin Consiliul de Administrație, întrunit în data de 11.02.2021, analizând solicitarea petentului înregistrată cu nr. 200 (solicitarea care, în opinia petentului, face obiectul petiției), a dispus următoarele: “Conform Legii nr. 1/2001 – Legea educației naționale, toți copiii au dreptul la educație iar părinții sunt responsabili pentru exercitarea acestui drept de către copiii dumnealor. Ordinul comun MEN/MS nr. 122/05.02.2021 stabilește că purtarea măștii de protecție este obligatorie în spațiul școlar pentru toți participanții la procesul de învățământ cu prezentă fizică și că elevii (reprezentanții legali) pot solicita activitatea on-line având motive întemeiate (de natură medicală sau situații de risc atestate cu documente eliberate de medicii specialiști). Prin urmare, Consiliul de Administrație nu poate dispune încălcarea prevederilor legale în vigoare și vă invităm să luați decizia potrivită pentru a asigura accesul la educație al copiilor dvs.”

21. În ceea ce privește inversarea sarcinii probei, Curtea Europeană de Justiție a arătat că în cazurile de discriminare, în situația în care persoana care se consideră discriminată ar stabili o situație de fapt care să permită prezumția existenței unei discriminări directe sau indirecte pe baza unui criteriu interzis, punerea efectivă în aplicare a principiului egalității de tratament ar impune atunci ca sarcina probei să revină persoanei acuzate de discriminare, care ar trebui să dovedească că nu a avut loc o încălcare a principiului menționat. În acest context, reclamatul (pârâțul) ar putea contesta existența unei astfel de încălcări, stabilind prin orice mijloc legal, în special că tratamentul aplicat persoanei care se consideră discriminată este justificat de factori obiectivi și străini de orice discriminare pe baza unui criteriu interzis.

22. Examinând sesizarea și actele din dosar, Colegiul director nu reține mijloace de probă care să determine incidența art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și aprobările ulterioare, republicată. Astfel, Colegiul director reține că reclamata a oferit petentului un răspuns la solicitarea înregistrată cu nr. 200.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Admiterea excepției necompetenței CNCD, în raport de capătul de cerere privind anularea Hotărârii Consiliului de Administrației al Școlii Gimnaziale nr. 85 București;
2. În raport de capătul doi de cerere, respectiv refuzul reclamatei de a răspunde oficial, în scris, solicitării transmise de petent, nu se pot reține mijloace de probă care să determine incidența art. 2 din Ordonanța de Guvern nr.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările ulterioare;
3. Se va răspunde părților în sensul celor hotărâte.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicata și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 09.03.2022 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, DIACONU ADRIAN- Membru, GRAMA HORIA – Membru, HALLER ISTVÁN – Membru, JURA CRISTIAN – Membru, LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru,

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui CNCD nr. 138 din 24.03.2020.

**ASZTALOS CSABA FERENC
Membru Colegiului director,
Președinte CNCD**

Data redactării: 15.03.2022

Redactat și motivat de A.P.G. și H.G